

NL

Asiel in België

Het Commissariaat-generaal voor de
Vluchtelingen en de Staatlozen

cgvs
ra

.be

Inhoudstafel

Voorwoord	1
Missie en waarden	2
Structuur en organisatie	4
Asielprocedure	6
Gehoor en onderzoek	8
Beslissing en beroep	10
Partnerschap en coördinatie	12
Contact	14

Deze brochure is een publicatie van:

Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS)
WTC, Toren II
Koning Albert II-laan 26 A
B-1000 Brussel
T +32 2 205 51 11
F +32 2 205 51 15
www.cgvs.be

Verantwoordelijke uitgever: Dirk Van den Bulck / CGVS

Redactie: Dienst Communicatie-Informatie-Pers / CGVS

Lay-out: Wim De Graeve, Dienst Communicatie-Informatie-Pers / CGVS

Foto's: Wouter Van Vaerenbergh, An Michiels, Wim Cruysberghs

Heruitgave: Januari 2012

Deze publicatie is eveneens beschikbaar
in het Frans, Duits en Engels

Voorwoord

Naar aanleiding van het Belgische Voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie dat van start is gegaan op 1 juli 2010 heb ik het genoegen u met deze brochure de opdracht van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) toe te lichten.

Het recht op asiel is één van de hoekstenen van de Europese Unie. Sinds zijn creatie in 1988 draagt het CGVS in België de belangrijke verantwoordelijkheid te bepalen of een asielzoeker al dan niet in aanmerking komt voor een internationaal beschermingsstatuut. Wij werken vanuit een voortdurend besef dat we dagelijks met mensen bezig zijn. Elke beslissing - positief of negatief - heeft een grote impact op het leven van de asielzoeker. Daarom wil het CGVS een asielaanvraag binnen een **redelijke termijn** onderzoeken. Met aandacht voor de objectieve situatie in het herkomstland en voor de individuele situatie van de asielzoeker. Efficiëntie en kwaliteit gaan hierbij hand in hand.

Als commissaris-generaal pleit ik al jaren voor een verdere harmonisatie van de asielprocedures van de Europese lidstaten, zodat Europa zich ten volle als **solidaire beschermingsruimte** doet gelden. Wie werkelijk nood heeft aan bescherming, moet deze krijgen. Vanuit een globale visie op asiel pleit ik bovendien voor een beleid dat aandacht besteedt aan de bescherming van vluchtelingen in hun herkomstregio.

Ik wil de opdracht van het CGVS met integriteit en overtuiging uitvoeren. Samen met al mijn medewerkers en in permanente dialoog met nationale, Europese en internationale partners.

Dirk Van den Bulck
Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

Missie en waarden

Het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen biedt **bescherming**

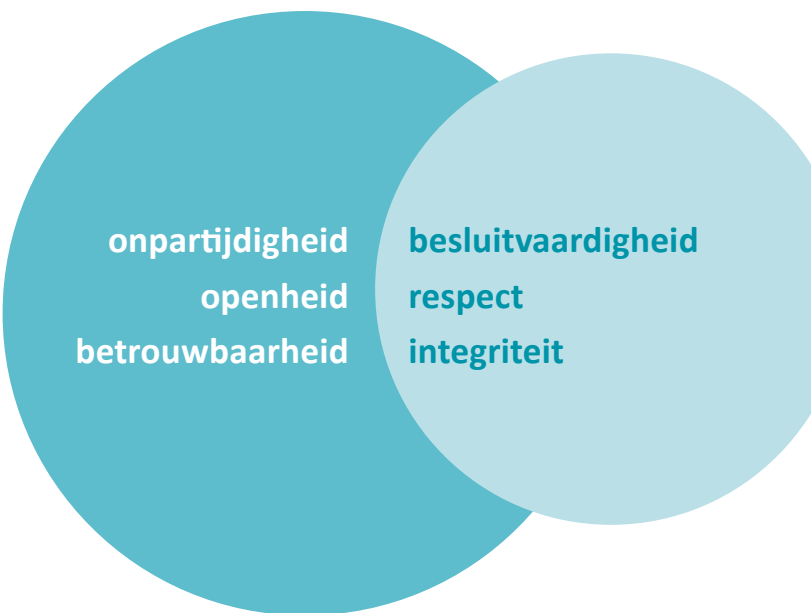
- aan vreemdelingen met een gegronde vrees voor vervolging in de zin van de Conventie van Genève (vluchtelingenstatus) en
- aan vreemdelingen die een reëel risico lopen op ernstige schade (subsidiare beschermingsstatus).

De medewerkers van het CGVS onderzoeken elke asielaanvraag

- nauwgezet
- op individuele wijze
- in overeenstemming met de Belgische, Europese en internationale normen.

Daarnaast reikt het CGVS documenten van burgerlijke stand uit aan erkende vluchtelingen en staatlozen.

Alle medewerkers volgen de waarden en houdingen uit het 'Handvest' van het CGVS.

**onpartijdigheid
openheid
betrouwbaarheid**

**besluitvaardigheid
respect
integriteit**

Structuur en organisatie

Het CGVS is de centrale asielinstantie in België. De commissaris-generaal, bijgestaan door twee adjuncten, leidt de organisatie. Op volledig **onafhankelijke wijze** nemen zij beslissingen in individuele asiédossiers.

Voor de uitvoering van zijn opdracht krijgt het CGVS personeel en middelen ter beschikking van de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken.

Het CGVS telt ruim **400** medewerkers. Het merendeel staat in voor de beoordeling van asielaanvragen. De juridische dienst, de documentatie- en researchdienst (Cedoca) en coördinatoren die gespecialiseerd zijn in specifieke thema's zoals gender en niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, ondersteunen met hun expertise de asielmedewerkers.

Bepalen wie in aanmerking komt voor bescherming is een **complexe taak** en vereist veel kennis. De bevordering van deskundigheid en specialisatie is dan ook cruciaal. Dit gebeurt onder meer via het European Asylum Curriculum – EAC. Het programma EAC beoogt medewerkers van de verschillende asielinstanties van de EU-lidstaten op termijn op dezelfde manier en vertrekkend vanuit dezelfde principes op te leiden. Het Kennis- en Leercentrum (KLC) is binnen het CGVS bevoegd voor de vorming van de medewerkers.

© An Michiels

Foto: Recent angeworven asielmedewerkers volgen in aanwezigheid van Europees Commissaris voor Binnenlandse Zaken, Cecilia Malmström (1) en Belgisch Staatssecretaris voor Migratie en Asielbeleid, Melchior Wathelet (2) de opleidingsessie 'Inclusion' van het European Asylum Curriculum (EAC). Eveneens op de foto: Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, Dirk Van den Bulck (3), adjunct-commissarissen voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, François Bienfait (4) en Eva Vissers (5) en Coördinator ONPRA Burundi (Office National de Protection des Réfugiés et Apatrides), Didace Nzikoruriho (6).
CGVS, Brussel, 5 juli 2010.

Asielprocedure

Vreemdelingenwet

De 'Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen', de zogenaamde Vreemdelingenwet, legt het verloop van de asielprocedure vast. De wet werd in de loop der jaren verschillende malen aangepast om rekening te houden met de veranderende realiteiten en de omzetting van de Europese regelgeving. De laatste grote hervorming dateert van 2006 waarbij onder meer de subsidiaire beschermingsstatus werd opgenomen in de Belgische wetgeving.

Registratie en voorafgaand onderzoek

De asielzoeker dient bij aankomst in België een asielaanvraag in bij de **Dienst Vreemdelingenzaken** (DVZ). De DVZ registreert de aanvraag en neemt verklaringen af over de identiteit en de reisweg van de asielzoeker. De DVZ peilt eveneens naar de basismotieven voor de vlucht. De DVZ neemt vingerafdrukken van de vreemdeling om na te gaan welke EU-lidstaat verantwoordelijk is voor het asielonderzoek (Dublin- en Eurodac-procedures). Als de asielzoeker al eerder een aanvraag heeft ingediend in België en geen nieuwe elementen aanbrengt die wijzen op een gegronde vervolgingsvrees of een reëel risico bij terugkeer, dan weigert de DVZ de asielaanvraag in overweging te nemen.

Onderzoek

De DVZ maakt de asielaanvraag voor een gedetailleerd onderzoek over aan het **Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen**.

Beroep

De asielzoeker kan bij de **Raad voor Vreemdelingenbetwistingen** een beroep instellen tegen een negatieve beslissing van het CGVS.

Opvang

Het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (**Fedasil**) kent de asielzoeker gedurende het onderzoek van zijn asielaanvraag een plaats toe in een opvangstructuur. De asielzoeker heeft dan recht op materiële, medische, sociale en juridische begeleiding.

Gehoor en onderzoek

Het CGVS is de enige asielinstantie in België die bevoegd is voor het **inhoudelijke onderzoek** van de asielaanvraag.

Eerst beoordeelt de asielmedewerker of de vreemdeling in zijn land van herkomst een gegronde vrees heeft om vervolgd te worden omwille van zijn ras, religie, nationaliteit, politieke overtuiging of omdat hij behoort tot een specifieke sociale groep (**Conventie van Genève**).

Beantwoordt de asielaanvraag niet aan de Conventie-voorwaarden, dan onderzoekt de asielmedewerker tijdens dezelfde procedure of de asielzoeker een reëel risico loopt op ernstige schade bij terugkeer naar zijn land (**subsidiare beschermingsstatus**).

Gehoor

Elke asielzoeker kan tijdens een uitgebreid gehoor de motieven voor zijn vlucht toelichten.

Een universitair medewerker leidt het gehoor. Hij is **gespecialiseerd** in de regio van herkomst van de asielzoeker die hij interviewt.

In 2009 nam het CGVS een 50-tal nieuwe **lokalen** in gebruik. Door hun opstelling en design dragen ze bij tot goede gehooromstandigheden.

Vaak vindt het gehoor plaats in aanwezigheid van een **tolk** die de taal van de asielzoeker beheerst. Een 170-tal tolken (zelfstandigen) voeren op neutrale wijze hun opdracht uit. Ook een advocaat of een vertrouwenspersoon kan het gehoor bijwonen. Van elk gehoor wordt een gedetailleerd **verslag** opgesteld.

Onderzoek

De medewerker plaatst de verklaringen van de asielzoeker tegenover de objectieve situatie in het land van herkomst. Hij toetst het asielverhaal ook op **geloofwaardigheid**.

Onderzoekers van de documentatie- en researchdienst (Cedoca) leveren landeninformatie (= **Country of Origin Information of COI**) op maat aan. Jaarlijks stelt Cedoca een 150-tal thematische nota's op en antwoordt het op meer dan 2000 schriftelijke vragen met betrekking tot individuele asioldossiers. De onderzoekers organiseren jaarlijks een 40-tal landgebonden opleidingen voor de asielmedewerkers.

Indien mogelijk vinden **Fact Finding Missions** plaats naar de regio's van herkomst om bijkomende research uit te voeren.

Wanneer de asielmedewerker **fraude** vaststelt, kan dit leiden tot een weigeringsbeslissing.

Versnelde procedure

Het CGVS behandelt een asielaanvraag van een persoon afkomstig uit een EU- of kandidaat EU-lidstaat via een versnelde procedure.

Kwetsbare groepen

Het CGVS besteedt tijdens het gehoor en ook later bij de beoordeling van de asielaanvraag bijzondere aandacht aan kwetsbare groepen zoals niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, slachtoffers van mensenhandel en personen met gendergebonden vluchtmotieven (vb. seksuele geaardheid) of met mentale/psychiatrische aandoeningen.

Beslissing en beroep

Elke asielbeslissing wordt **grondig gemotiveerd** en nagekeken door een supervisor.

Er zijn meerdere types beslissingen.

- Het CGVS **verleent de vluchtelingenstatus**, in 2009 – 2010 (tot juli) voornamelijk aan personen afkomstig uit Irak, Guinee, Rusland, China en Afghanistan.
- Het CGVS **verleent de subsidiaire beschermingsstatus**, in 2009-2010 (tot juli) voornamelijk aan personen afkomstig uit Irak, Afghanistan en Somalië.
- In 2009-2010 (tot juli) nam het CGVS in twee op drie asielaanvragen een beslissing tot **weigering** van de erkenning van de vluchtelingenstatus en weigering van de toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus.
- Soms beslist het CGVS tot de **intrekking of opheffing** van een beschermingsstatus.
- Indien er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat de asielzoeker zich schuldig heeft gemaakt aan misdaden tegen de menselijkheid of aan oorlogsmisdaden, kan het CGVS hem **uitsluiten** van een beschermingsstatus.

Behandelingstermijn

In 2009 ontving één op drie asielzoekers een beslissing binnen de 3 maanden na indiening van de aanvraag. Voor nog een ander derde nam het CGVS een beslissing binnen de 3 tot 6 maanden. In sommige complexe gevallen duurt het langer vooraleer het CGVS een beslissing neemt.

Beroep

Na een negatieve beslissing kan de asielzoeker een opschortend beroep instellen bij de **Raad voor Vreemdelingenbetwistingen** (RvV).

Deze procedure is schriftelijk. Er vindt een openbare zitting plaats waarbij in principe enkel de argumenten die schriftelijk werden uiteengezet aan bod komen.

- De rechter van de RvV kan de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus toekennen of weigeren.
- Is de rechter van oordeel dat het onderzoek door het CGVS onvolledig is of substantiële fouten bevat, dan vernietigt hij de beslissing. Het CGVS moet het onderzoek dan hervatten en een nieuwe beslissing nemen.

De asielzoeker kan een negatieve beslissing van de RvV enkel nog aanvechten voor de **Raad van State**. Dit gebeurt via een speciale filterprocedure. De Raad van State beoordeelt niet de inhoud van het dossier maar gaat enkel na of de beslissing van de RvV in overeenstemming is met de wet.

Bij niet-inwilliging van een asielaanvraag geeft de Dienst Vreemdelingenzaken de asielzoeker het bevel om het Belgisch grondgebied te verlaten. Volgt de vreemdeling dit verzoek niet vrijwillig op, dan kan de DVZ hem gedwongen verwijderen.

Partnerschap en coördinatie

Het CGVS staat de asielzoeker zo goed mogelijk bij gedurende zijn asielpcedure. We plegen daarom regelmatig **overleg** met alle betrokken actoren. Onze belangrijkste partners zijn: de Dienst Vreemdelingenzaken, Fedasil, het Rode Kruis, de advocatuur, de nationale en internationale vluchtelingenorganisaties, de Dienst Voogdij voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en de vertegenwoordigers van UNHCR en IOM (Internationale Organisatie voor Migratie).

Een goede **informatieoverdracht** aan de asielzoeker en de burger is eveneens cruciaal. De Dienst Communicatie – Informatie – Pers ontwikkelt uiteenlopende communicatiedragers, op maat van de doelgroep, zoals brochures, een meertalige website, mondelinge informatiesessies en een DVD. Vaak doet ze dit in samenwerking met bovenvermelde partners.

Gecoördineerde aanpak

Het CGVS hecht veel belang aan de ontwikkeling van een globale, gecoördineerde aanpak van het asielvraagstuk. De Dienst Internationale Betrekkingen vertegenwoordigt het CGVS op Europese en internationale fora en levert beleidsondersteunend werk vanuit drie pijlers:

- Het uitwerken van **wetgevende initiatieven**, zoals EU-richtlijnen inzake asiel.
- **Solidariteit**, zowel met derde landen als tussen EU-lidstaten onderling staat centraal. Complementair aan de nationale asielpcedure, pleit het CGVS voor de invoering van een hervestigingsbeleid in België. Het zette samen met de partners zijn schouders onder het eerste pilotproject ter hervestiging van 47 Irakese vluchtelingen uit vluchtelingenkampen in Syrië en Jordanië in 2009. Dit project werd positief geëvalueerd.

Foto: VN Hoog-Commissaris voor de Vluchtelingen, António Guterres spreekt tijdens een bezoek aan het CGVS de medewerkers toe.
CGVS, Brussel, 2 februari 2010.

- Daarnaast is het CGVS actief betrokken bij tal van concrete internationale projecten van praktische samenwerking zoals expertise-uitwisseling in het kader van Eurasil, Temporary Desk on Iraq (TDI) en European Asylum Curriculum (EAC). Deze ad hoc samenwerkingsvormen institutionaliseren in een Ondersteuningsbureau voor Asielzaken (EASO) met zetel in Malta is een grote stap vooruit in de richting van een Gemeenschappelijk Europees Asielsysteem. Het CGVS wil hier ten volle aan meewerken.

Contact

Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen

Adres

WTC, Toren II
Koning Albert II-laan 26 A
B-1000 BRUSSEL

Tel

+32 2 205 51 11

Fax

+32 2 205 51 15

E-mail

cgvs.info@ibz.fgov.be

Website

www.cgvs.be

(beschikbaar in het Nederlands, Frans en Engels)

Perscontact

cgvs.info@ibz.fgov.be

**Contact Dienst
Internationale
Betrekkingen**

cgra-cgvs.international@ibz.fgov.be